

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 24.1.2024
COM(2024) 26 final

2024/0012 (NLE)

Propunere de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind consolidarea securității cercetării

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

- **Temeiurile și obiectivele propunerii**

Astfel cum s-a schițat în Strategia europeană pentru securitate economică, publicată în iunie 2023¹, o creștere la nivel mondial a tensiunilor geopolitice și a acțiunilor economice ostile, a atacurilor cibernetice și asupra infrastructurilor critice, a ingerințelor străine și dezinformării au scos la iveală riscuri și vulnerabilități în societățile, economiile și întreprinderile noastre. În unele cazuri, a devenit clar că Europa ar trebui să fie mai bine pregătită pentru riscurile în continuă evoluție, noi și emergente care au apărut în acest context geopolitic mai provocator.

Tehnologiile critice și cu dublă utilizare joacă un rol esențial în acest context, unii dintre concurenții noștri utilizând tehnologii emergente și disruptive pentru a-și întări pozițiile politică, economică și militară. Acest context poate avea ca rezultat faptul că cercetarea și inovarea europeană sunt afectate de influențe maligne și sunt utilizate în mod abuziv în moduri care ne afectează securitatea sau care ne încalcă normele etice.

Sectorul cercetării și inovării este deosebit de vulnerabil din cauza deschiderii și internaționalizării sale, care se află în ADN-ul său. Prin urmare, este necesară o abordare adaptată, puternic ancorată în libertatea academică și în autonomia instituțională, principii care sunt fundamentale pentru cercetare și inovare, pentru a spori securitatea cercetării în sectorul cercetării și inovării din întreaga Europă.

Instituțiile de învățământ superior și organizațiile care desfășoară activități de cercetare trebuie să navigheze într-un peisaj internațional din ce în ce mai complex și mai tensionat. Este de datoria UE să le ajute să traverseze acest teren în mod responsabil și sigur, cu respectarea deplină a libertății academice și a autonomiei instituționale.

Propunerea de Recomandare a Consiliului oferă, pentru prima oară, o definiție comună a problemei și un sentiment comun cu privire la existența unei urgențe. Ea oferă orientări politice cu privire la ceea ce ar putea fi un răspuns politic eficace, ținând seama totodată de faptul că o mare parte a activității de securitate a cercetării se referă la navigarea în „zone gri”, în care este posibil ca anumite forme de cooperare internațională în domeniul cercetării și inovării să nu fie interzise, dar care, totuși, sunt nedorite, deoarece sunt grevate de riscuri pentru securitatea Uniunii și a statelor sale membre sau sunt neetice.

- **Coerența cu dispozițiile de politică deja existente în domeniul de politică vizat**

Strategia europeană pentru securitate economică urmează o abordare bazată pe trei piloni: promovarea bazei economice și a competitivității UE; protejarea împotriva riscurilor la adresa securității economice și crearea de parteneriate cu un număr cât mai mare posibil de țări pentru a aborda preocupări și interese comune. Scopul ei este de a oferi un cadru pentru o evaluare și o gestionare solide ale riscurilor la adresa securității economice la nivelul UE, la nivel național și la nivelul întreprinderilor, menținând și sporind în același timp dinamismul nostru economic.

În strategie, Comisia s-a angajat „să propună măsuri de îmbunătățire a securității cercetării, asigurând aplicarea sistematică și riguroasă a instrumentelor existente și identificând și abordând orice lacune restante, menținând în același timp deschiderea ecosistemului de inovare.” Propunerea de Recomandare a Consiliului îndeplinește acest angajament, prin

¹ Comunicarea comună a Comisiei și a Înalțului Reprezentant privind Strategia europeană pentru securitate economică, JOIN(2023)20 din 20.6.2023 ([link](#)).

stabilirea unor principii directoare pentru internaționalizarea responsabilă și a unor acțiuni esențiale de politică la nivel național și sectorial pentru a consolida securitatea cercetării și prin constituirea unei liste de inițiative la nivelul UE pentru a sprijini eforturile statelor membre și ale sectorului.

Propunerea de recomandare completează și se fundamentează pe lucrările aflate în curs de desfășurare de la publicarea de către Comisie, în mai 2021, a comunicării sale privind abordarea globală a cercetării și inovării². În comunicarea respectivă, ea a prezentat o strategie de a menține deschiderea în cooperarea internațională în domeniul cercetării și al inovării, promovând totodată condiții echitabile și reciprocitate bazate pe valori fundamentale.

Prin concluziile Consiliului din septembrie 2021 privind abordarea globală, Consiliul a acordat mandatul de a lucra la combaterea ingerințelor străine în cercetare și inovare.³ Pe această bază, au fost lansate inițiative subsecvente importante, în special adoptarea de către Comisie, în ianuarie 2022, a unui document de lucru al serviciilor sale privind combaterea ingerințelor străine în C&I.⁴ Documentul este utilizat de statele membre și de părțile interesate din domeniul C&I ca bază pentru a discuta despre securitatea cercetării și ca sursă de inspirație pentru elaborarea propriilor orientări și instrumente adaptate. Parlamentul European și-a exprimat aprecierea cu privire la document în rezoluția sa din 6 aprilie 2022 referitoare la abordarea globală.⁵ În plus, Comisia a facilitat învățarea paritară între statele membre prin intermediul unui exercițiu de învățare reciprocă și dezvoltă un sit unic online care va găzdui toate documentele, rapoartele și instrumentele relevante referitoare la securitatea cercetării.

În plus, în cadrul Consiliului Competitivitate din mai 2023 a avut loc o dezbatere în materie de politică privind „Securitatea cunoștințelor și internaționalizarea responsabilă”, care s-a soldat cu informații detaliate și orientări valoroase pentru propunere.

- **Coerența cu alte politici ale Uniunii**

Recomandarea propusă face parte dintr-un pachet cuprinzător de măsuri subsecvente Strategiei europene pentru securitate economică din 20 iunie 2023. Ca atare, propunerea constituie o piatră de temelie a unui efort atotcuprinzător de consolidare a securității economice a UE în ansamblul ei. La 3 octombrie 2023, Comisia a adoptat o recomandare în care a identificat domeniile tehnologice critice pentru securitatea economică a UE în vederea unei evaluări suplimentare a riscurilor împreună cu statele membre.⁶ Rezultatul acestei evaluări a riscurilor ar putea sta la baza altor măsuri de punere în aplicare a Strategiei europene pentru securitate economică, inclusiv a măsurilor de consolidare a securității cercetării. Consultarea publică lansată odată cu Cartea albă privind investițiile în străinătate va fi luată în considerare, în particular în ceea ce privește elementele relevante pentru cercetare și inovare.

În plus, recomandarea propusă este complementară și coerentă în raport cu câteva alte inițiative ale UE, în special:

² Comunicare a Comisiei privind Abordarea globală a cercetării și a inovării: Strategia Europei privind cooperarea internațională într-o lume în schimbare, COM(2021) 252 din 18.5.2021 ([link](#)).

³ Concluziile Consiliului privind Abordarea globală a cercetării și a inovării din 28.9.2021 ([link](#)), în special punctele 3, 11 și 23.

⁴ Comisia Europeană, Direcția Generală Cercetare și Inovare, *Combaterea ingerințelor străine în C&I – document de lucru al serviciilor Comisiei*, Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2022 ([link](#)).

⁵ Rezoluția Parlamentului European referitoare la abordarea globală a cercetării și a inovării, P9_TA(2022)0112 din 6.4.2022 ([link](#)).

⁶ Recomandarea Comisiei privind domeniile tehnologice critice pentru securitatea economică a UE în vederea unei evaluări suplimentare a riscurilor împreună cu statele membre, C(2023) 6689 din 3.10.2023 ([link](#)).

- activitatea desfășurată cu privire la contracararea amenințărilor hibride, în cadrul Strategiei UE privind uniunea securității⁷ și al Busolei strategice pentru securitate și apărare⁸;
- normele europene pentru exportul în afara UE de produse și tehnologii cu dublă utilizare, astfel cum se prevede în Regulamentul UE privind controlul exporturilor.⁹ Pentru a ajuta instituțiile de învățământ superior și organizațiile care desfășoară activități de cercetare, Comisia a publicat, în septembrie 2021, o recomandare privind programele de conformitate referitoare la cercetarea care implică produse cu dublă utilizare¹⁰;
- pachetul de măsuri privind apărarea democrației, adoptat de Comisie în decembrie 2023 înainte de alegerile europene din iunie 2024. Pachetul urmărește să combată amenințările de ingerințe externe prin creșterea nivelului de transparență a activităților de reprezentare a intereselor, încurajând, în același timp, implicarea civică și participarea cetățenilor în democrațiile noastre¹¹.

2. TEMEI JURIDIC, SUBSIDIARITATE ȘI PROPORȚIONALITATE

• Temei juridic

Inițiativa se încadrează în domeniul de politică „cercetare și dezvoltare tehnologică”, în care UE și statele sale membre au competențe partajate în conformitate cu articolul 4 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE). Propunerea de Recomandare a Consiliului se întemeiază pe articolul 182 alineatul (5), în coroborare cu articolul 292, din TFUE.

Articolul 182 alineatul (5) din TFUE oferă posibilitatea de a completa activitățile prevăzute în programul-cadru multianual, permițând Parlamentului European și Consiliului, care hotărăsc în conformitate cu procedura legislativă ordinară și după consultarea Comitetului Economic și Social, să stabilească măsurile necesare pentru punerea în aplicare a Spațiului european de cercetare.

Articolul 292 din TFUE constituie temeiul juridic pentru adoptarea de către Consiliu a unor recomandări, pe baza unei propuneri din partea Comisiei.

Inițiativa nu propune nicio extindere a competenței de reglementare a UE sau a angajamentelor cu caracter obligatoriu care revin statelor membre. Statele membre sunt cele care vor decide, pe baza circumstanțelor lor naționale, modul în care vor pune în aplicare prezenta Recomandare a Consiliului.

• Subsidiaritatea (în cazul competențelor neexclusive)

Prezenta propunere este în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 alineatul (3) din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE).

⁷ Comunicarea Comisiei referitoare la Strategia UE privind uniunea securității, COM(2020)605 din 24.7.2020 ([link](#)).

⁸ Consiliul UE: O Busolă strategică pentru securitate și apărare, ST 7371/22 din 21.3.2022 ([link](#)).

⁹ Regulamentul (UE) 2021/821 de instituire a unui regim al Uniunii pentru controlul exporturilor, serviciilor de intermediere, asistenței tehnice, tranzitului și transferului de produse cu dublă utilizare ([link](#)).

¹⁰ Recomandarea Comisiei privind programele interne de asigurare a conformității pentru controalele cercetării care implică produse cu dublă utilizare [...], 2021/1700 din 15.9.2021 ([link](#)).

¹¹ Comunicarea Comisiei privind apărarea democrației, COM(2023) 630 din 12.12.2023 ([link](#)).

Deși administrațiile publice naționale sunt cel mai bine poziționate pentru a se adresa universităților lor și altor organizații care desfășoară activități de cercetare și pentru a le sprijini în luarea măsurilor necesare, cooperarea și coordonarea de la nivelul UE sunt necesare pentru a asigura buna funcționare a Spațiului european de cercetare (SEC) și pentru a reduce discrepanțele cauzate de diferențele dintre măsurile naționale în materie de securitate a cercetării.

În prezent, gradul de informare cu privire la riscuri este neuniform în UE. Un număr tot mai mare de state membre și de actori din domeniul C&I elaborează și introduc măsuri de salvagardare dedicate, în timp ce altele par să fie încă în mare măsură inconștiente cu privire la riscuri, generând vulnerabilități care ar putea fi exploatate cu ușurință. Prin urmare, este esențial să existe un nivel minim de coerență a abordării în întreaga UE.

- **Proportionalitate**

Prezenta propunere este în conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 alineatul (4) din TUE. Nici conținutul și nici forma prezentei propuneri de Recomandare a Consiliului nu depășesc ceea ce este necesar pentru îndeplinirea obiectivului de atingere a unui nivel minim de coerență a abordării în întreaga UE.

Este necesar ca statutul juridic al prezentei inițiative să asigure asumarea responsabilității și girarea ei de către statele membre. În același timp, este necesar ca ea să se bazeze în principal pe autogovernanța sectorului C&I, în conformitate cu libertatea academică și autonomia instituțională.

Recomandarea sprijină statele membre și organizațiile care desfășoară activități de cercetare să elaboreze și să pună în aplicare politici și măsuri care să fie atât eficiente, cât și proporționale. Ea evidențiază importanța cooperării și a deschiderii internaționale în conformitate cu principiul „cât mai deschis cu putință, dar atât de închis cât este necesar”. Ea arată, de asemenea, care sunt măsurile de gestionare a riscurilor care ar putea fi introduse, cu respectarea deplină a libertății academice și a autonomiei instituționale, evitând, în același timp, discriminarea și stigmatizarea.

- **Alegerea instrumentului**

Propunerea de Recomandare a Consiliului oferă orientări statelor membre cu privire la modul de identificare și de abordare eficace a riscurilor în materie de securitate a cercetării. Ea recomandă statelor membre să își sprijine sectorul cercetării și inovării și să aplice măsuri adecvate pentru a crește gradul de informare și pentru a consolida reziliența. Pe baza documentului de lucru al serviciilor Comisiei privind combaterea ingerințelor externe în C&I, o Recomandare a Consiliului ar asigura implicarea activă și angajamentul tuturor statelor membre la nivel politic.

Alternativ, ar putea fi luată în considerare o Recomandare sau o Comunicare a Comisiei. În ceea ce privește conținutul, ele ar putea, în principiu, să vizeze aceleași aspecte ca și o Recomandare a Consiliului. Totuși, aceste instrumente au în comun faptul că nu implică sau nu angajează în mod activ statele membre. Nu există nicio garanție că destinatarii împărtășesc abordarea propusă și sentimentul existenței unei situații de urgență.

O inițiativă obligatorie din punct de vedere juridic, cum ar fi o directivă sau un regulament, care să reglementeze cooperarea internațională în domeniul cercetării și inovării astfel încât riscurile să fie identificate și abordate în mod corespunzător de către statele membre, ar garanta coerența juridică în întreaga Uniune. Totuși, principalul dezavantaj al unui instrument

obligatoriu din punct de vedere juridic în acest context specific este că ar fi foarte dificil de conceput astfel încât să se respecte repartizarea competențelor între UE și statele membre, precum și principiile libertății academice și autonomiei instituționale.

Din aceste motive, o propunere de Recomandare a Consiliului este considerată a fi instrumentul de politică adecvat pentru abordarea aspectelor în cauză.

3. REZULTATELE EVALUĂRILOR *EX POST*, ALE CONSULTĂRILOR CU PĂRȚILE INTERESATE ȘI ALE EVALUĂRILOR IMPACTULUI

- **Evaluările *ex post*/verificările adecvării legislației existente**

Nu se aplică.

- **Consultările cu părțile interesate**

Propunerea de Recomandare a Consiliului se bazează pe documentul de lucru al serviciilor Comisiei privind combaterea ingerințelor externe în C&I, din ianuarie 2022. Pe parcursul anului 2023 a avut loc un exercițiu de învățare reciprocă privind combaterea ingerințelor străine în C&I, în cadrul căruia experți din 13 state membre au făcut schimb de experiență și expertiză la nivel național. În plus, au avut loc trei reuniuni dedicate securității cercetării cu experți din statele membre în contextul Rețelei de cunoștințe a UE privind China (EUKNOC).

Elaborarea propunerii s-a bazat, de asemenea, pe o cerere de contribuții, care a fost deschisă contribuțiilor din partea publicului pe pagina de internet „Exprimați-vă părerea” în perioada 6 decembrie 2023 – 3 ianuarie 2024. Comisia a primit 56 de contribuții, aproape 40 % provenind de la instituții academice sau de cercetare. Pe lângă cererea de contribuții, la 15 decembrie 2023 a avut loc o reuniune de consultare ținută, la care au participat reprezentanți ai principalelor organizații ale părților interesate de la nivelul UE în domeniul cercetării și inovării.

- **Obținerea și utilizarea expertizei**

Pe lângă contribuțiile primite în cursul procesului de consultare, propunerea se bazează pe dovezi, rapoarte și studii ample colectate în ultimii ani. Principalele surse de dovezi includ un număr mare și în continuă creștere de documente de orientare privind securitatea cercetării elaborate de statele membre și de organizațiile sectoriale¹², precum și de rapoarte pe această temă elaborate de grupuri de reflecție, de organizații ale părților interesate și de consilii consultative.

De asemenea, s-a acordat atenția cuvenită politicilor în materie de securitate a cercetării pe care unii dintre partenerii noștri internaționali le-au pus în aplicare în ultimii ani, precum și cunoștințelor și experienței dobândite în acest context. Ele includ politicile unor țări precum Statele Unite, Regatul Unit, Australia și Canada¹³. În contextul dialogului multilateral privind valorile și principiile¹⁴, în decembrie 2023 a avut loc un atelier privind securitatea cercetării, la care au participat în mod activ parteneri internaționali.

¹² A se vedea, de exemplu, „colecția adnotată de orientări pentru o cooperare sigură și reușită în domeniul C&I” (2022), compilată de DLR-PT la cererea Comisiei ([link](#)).

¹³ Informații suplimentare pot fi găsite, de exemplu, pe următoarele site-uri de internet: pentru SUA ([link](#)), pentru Regatul Unit ([link](#)), pentru Australia ([link](#)) și pentru Canada ([link](#)).

¹⁴ Mai multe informații cu privire la dialogul multilateral privind valorile și principiile pot fi găsite la adresa: [link](#).

- **Evaluarea impactului**

Nu a fost efectuată o evaluare a impactului având în vedere abordarea complementară a activităților față de inițiativele statelor membre și caracterul neobligatoriu din punct de vedere juridic și voluntar al activităților propuse.

Impactul recomandării depinde în mare măsură de angajamentul și de disponibilitatea de acțiune ale statelor membre și ale organizațiilor sectoriale și, prin urmare, este imposibil de evaluat în prealabil. Cu condiția ca propunerea să fie adoptată de Consiliu și ca statele membre să se angajeze să pună în aplicare recomandările sale cu sprijinul sectorului, propunerea are potențialul de a consolida cercetarea prin creșterea gradului de informare și consolidarea rezilienței în întreaga Europă.

- **Adecvarea reglementărilor și simplificarea**

Propunerea nu este legată de programul de simplificare legislativă REFIT al Comisiei. Cu toate acestea, se depun toate eforturile pentru a utiliza în mod eficient resursele limitate, inclusiv prin utilizarea structurilor de guvernare existente ale Spațiului european de cercetare și prin recurgerea la structurile de raportare existente. În plus, recomandarea propusă evidențiază că ar trebui evitată sarcina administrativă inutilă pentru sector atunci când se introduc măsuri de salvagardare și că, în contextul finanțării cercetării, durata procedurilor de acordare a granturilor nu ar trebui amânată în mod nenecesar.

- **Drepturile fundamentale**

Unul dintre obiectivele principale ale propunerii este de a sprijini statele membre și organizațiile care desfășoară activități de cercetare să se asigure că cooperarea internațională în domeniul cercetării și inovării nu încalcă valorile fundamentale și drepturile omului. În centrul recomandării se află protejarea valorilor academice fundamentale, în special a libertății academice și a integrității cercetării.

4. IMPLICAȚIILE BUGETARE

Deși această inițiativă nu va necesita resurse suplimentare de la bugetul UE, măsurile din prezenta recomandare vor mobiliza surse de finanțare de la nivelul UE, de la nivel național și sectorial.

În ceea ce privește „Centrul european de expertiză în domeniul securității cercetării” pe care Comisia intenționează să îl instituie, va fi mobilizat bugetul existent al programului Orizont Europa. În ceea ce privește structura organizatorică, sunt în curs de examinare mai multe opțiuni, pe care Comisia le va analiza mai detaliat ținând seama de preferințele statelor membre și ale părților interesate în ceea ce privește funcționalitățile sale.

5. ALTE ELEMENTE

- **Planuri de punere în aplicare și modalități de monitorizare, evaluare și raportare**

Pentru a sprijini statele membre și părțile interesate în punerea în aplicare a recomandării, se vor utiliza pe deplin structurile de guvernare existente ale Spațiului european de cercetare. Se apreciază că securitatea cercetării se va reflecta în următoarea agendă politică a Spațiului european de cercetare pentru perioada 2025 – 2027, care este în prezent în curs de pregătire prin dialog cu statele membre și cu părțile interesate.

Raportarea de către Comisie se va baza pe raportarea bienală deja existentă cu privire la Abordarea globală în materie de cercetare și inovare. Următorul raport este prevăzut pentru jumătatea anului 2025. Statele membre sunt invitate să transmită planuri naționale de acțiune cu privire la modul în care intenționează să pună în aplicare recomandarea în termen de 9 luni de la adoptarea acesteia.

- **Documente explicative (pentru directive)**

Nu se aplică.

- **Explicarea detaliată a dispozițiilor specifice ale propunerii**

Obiectivul general al inițiativei este de a ajuta statele membre, instituțiile de învățământ superior și organizațiile care desfășoară activități de cercetare, atât publice, cât și private, să abordeze riscurile legate de securitatea cercetării. Acest obiectiv va asigura faptul că activitățile de cercetare, inovare și învățământ superior nu sunt utilizate în mod abuziv sau capturate într-un mod care afectează securitatea UE și a statelor sale membre sau sunt lipsite de etică. În acest scop, propunerea de Recomandare a Consiliului conține următoarele secțiuni:

- După introducerea în considerente a chestiunii în cauză și a contextului politic al propunerii, se explică domeniul de aplicare al acesteia. Se propune o definiție a „securității cercetării”, care se bazează pe elementele principale ale diferitelor definiții utilizate la nivel internațional. Se clarifică, în plus, care organizații și părți interesate sunt abordate în principal în contextul recomandării.
- Apoi, se propun principii pentru o internaționalizare responsabilă. Aceste principii sunt concepute astfel încât să poată fi utilizate pentru a sprijini formularea și conceperea unui răspuns politic la securitatea cercetării la orice nivel (UE, național sau organizații individuale care desfășoară activități de cercetare). Principiile se bazează pe abordările adoptate în orientările naționale și sectoriale privind o internaționalizare responsabilă. Din răspunsul la cererea de contribuții se poate concluziona că aceste principii rezonază în mod clar cu comunitatea părților interesate.
- Secțiunea următoare conține recomandările efective adresate statelor membre. Ea este împărțită în patru subsecțiuni. Prima subsecțiune formulează ceea ce se recomandă autorităților publice să facă pentru sectorul cercetării și inovării în ceea ce privește crearea unei structuri de sprijin și punerea la dispoziție a unor orientări. A doua subsecțiune abordează rolul central pe care îl au organizațiile naționale de finanțare în consolidarea securității cercetării. A treia subsecțiune detaliază măsurile recomandate statelor membre pentru a sprijini instituțiile de învățământ superior și organizațiile care desfășoară activități de cercetare atunci când introduc măsuri și politici de salvagardare.
- Subsecțiunea finală schițează o serie de acțiuni și inițiative de sprijin ale Comisiei pentru care este necesară facilitarea de către statele membre.
- Secțiunea finală specifică modul în care sunt facilitate și monitorizate acțiunile întreprinse ca urmare a recomandării.

Propunere de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind consolidarea securității cercetării

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

Având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 292 prima și a doua teză, în coroborare cu articolul 182 alineatul (5),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

- (1) Deschiderea, cooperarea internațională și libertatea academică se află în centrul cercetării și inovării de talie mondială. Cu toate acestea, având în vedere tensiunile internaționale din ce în ce mai mari și relevanța geopolitică din ce în ce mai mare a cercetării și inovării, cercetătorii și cadrele noastre universitare se confruntă din ce în ce mai mult cu riscuri la adresa securității cercetării atunci când cooperează la nivel internațional, ceea ce face ca cercetarea și inovarea din UE să fie afectate de influențe maligne și să fie utilizate în mod abuziv în moduri care ne afectează securitatea sau ne încalcă normele cu privire la etică. Prin urmare, este esențial ca instituțiile europene de învățământ superior și organizațiile care desfășoară activități de cercetare, atât publice, cât și private, să fie sprijinite și împuternicite să abordeze aceste riscuri. Sunt necesare măsuri de salvagardare precise și proporționale pentru a menține o cooperare internațională care să fie deschisă și sigură.
- (2) Știința deschisă asigură faptul că știința este cât mai accesibilă posibil în beneficiul științei, al economiei și al societății în general, în timp ce cooperarea internațională contribuie la abordarea eficientă a provocărilor globale. Libertatea academică implică faptul că cercetătorii sunt liberi să își desfășoare cercetarea și să aleagă metodele de cercetare, precum și partenerii lor de cercetare din întreaga lume, în timp ce mobilitatea internațională a talentelor din domeniul cercetării îmbogățește cercetările științifice și este esențială pentru stimularea inovării și realizarea de progrese științifice.
- (3) Concurența strategică din ce în ce mai mare și revenirea la politica bazată pe putere conduc la relații din ce în ce mai comerciale între state. Această schimbare a condus la amenințări care sunt mai diverse, sunt imprevizibile și adesea hibride¹. Având în vedere rolul esențial al tehnologiei pentru întâietatea politică, economică și militară, unii dintre concurenții UE încearcă să obțină supremația globală în tehnologiile emergente și disruptive pentru a-și consolida capacitățile militare și de obținere de informații, urmărind în același timp în mod activ strategii de fuziune civilă-militară.

¹ Amenințările hibride se referă la situația în care actori statali sau nestatali încearcă să exploateze vulnerabilitățile UE în avantajul lor, utilizând în mod coordonat o combinație de măsuri (și anume: diplomatice, militare, economice, tehnologice), rămânând în același timp sub pragul a ceea ce înțelege prin război formal ([link](#)).

- (4) Cu toate acestea, amenințările hibride pot afecta toate sectoarele relevante, având în vedere deschiderea, libertatea academică, autonomia instituțională și colaborarea la nivel mondial, iar sectorul cercetării și inovării este deosebit de vulnerabil. Cercetătorii și inovatorii din UE sunt vizați pentru a se intra în posesia unor cunoștințe și tehnologii de ultimă generație, uneori prin utilizarea unor metode înșelătoare și disimulate sau pur și simplu prin furt, dar cel mai adesea prin exploatarea cooperării academice internaționale realizată cu bună credință. Pe lângă punerea în pericol a securității noastre, aceste amenințări hibride ar putea afecta libertatea academică în Europa.
- (5) Instituțiile de învățământ superior și alte organizații care desfășoară activități de cercetare se află astfel într-un context internațional din ce în ce mai provocator, marcat de riscuri de transfer indezirabil al unor cunoștințe și tehnologii esențiale către țări care generează îngrijorare, care pot fi utilizate pentru a consolida capacitățile armatei lor sau în scopuri care încalcă valorile fundamentale. Deși nu sunt întotdeauna interzise din punct de vedere juridic, aceste colaborări sunt indezirabile deoarece generează îngrijorări semnificative în materie de securitate și etică.
- (6) În conformitate cu autonomia instituțională și libertatea academică, instituțiile de învățământ superior și alte organizații care desfășoară activități de cercetare sunt principalele responsabile de dezvoltarea și gestionarea cooperării lor internaționale. Autoritățile publice de la toate nivelurile ar trebui să le ofere asistență și sprijin, împuternicindu-le să ia decizii în cunoștință de cauză și să gestioneze riscurile la adresa securității cercetării implicate, asigurându-se că cooperarea internațională în domeniul cercetării, al inovării și al învățământului superior rămâne atât deschisă, cât și sigură.
- (7) În ultimii ani, discuțiile privind consolidarea securității cercetării au fost continue la nivelul UE, fiind lansate mai multe inițiative:
- În mai 2021, Comisia a publicat comunicarea sa privind Abordarea globală a cercetării și inovării², schițând o nouă Strategie europeană privind politica internațională în domeniul cercetării și inovării. Consiliul a răspuns în septembrie 2021 prin adoptarea concluziilor Consiliului³ prin care se acordă un mandat politic pentru colaborare în domeniul securității cercetării.
 - Au fost introduse mai multe garanții în programul-cadru al UE pentru cercetare și inovare 2021 – 2027, Orizont Europa⁴, care pune în aplicare responsabilitatea distinctă a UE ca unul dintre cei mai mari finanțatori ai cercetării din Europa.

² Comunicare a Comisiei privind Abordarea globală a cercetării și a inovării: Strategia Europei privind cooperarea internațională într-o lume în schimbare, COM(2021) 252 din 18.5.2021 ([link](#)).

³ Concluziile Consiliului privind Abordarea globală a cercetării și a inovării din 28.9.2021 ([link](#)), în special punctele 3, 11 și 23.

⁴ Regulamentul privind programul Orizont Europa, UE 2021/695 din 28.4.2021 ([link](#)), prevede, printre altele, o evaluare din perspectiva securității a tuturor proiectelor selectate pentru finanțare (articolul 20), posibilitatea de a exclude entitățile stabilite în sau controlate de țări terțe de la anumite cereri de propuneri [articolul 22 alineatul (5)], precum și de a adăuga criterii de eligibilitate la cele prevăzute la alineatele (2) – (5) pentru a ține seama de cerințele specifice în materie de politici sau de natura și obiectivele acțiunii [articolul 22 alineatul (6)] și de dreptul Comisiei sau al organismului de finanțare relevant de a se opune transferurilor de proprietate asupra rezultatelor sau acordării unei licențe exclusive privind rezultatele [articolul 40 alineatul (4)]. Dispoziții similare sunt incluse în Fondul european de apărare și în Programul spațial european.

- În noiembrie 2021, Consiliul a adoptat agenda de politici privind SEC 2022 – 2024 ca parte a concluziilor sale privind viitoarea guvernanta a Spațiului european de cercetare (SEC)⁵, în care combaterea ingerințelor externe este inclusă în una dintre acțiunile sale prioritare.
- În ianuarie 2022, ca urmare a angajamentelor sale care decurg atât din Abordarea globală, cât și din agenda de politici privind SEC, Comisia a publicat documentul de lucru al serviciilor sale privind combaterea ingerințelor externe în C&I⁶. În plus, pentru a facilita învățarea *inter pares* între statele membre, pe parcursul anului 2023 a avut loc un exercițiu de învățare reciprocă (MLE).
- Comunicarea Comisiei intitulată „O strategie europeană pentru universități”⁷ reamintește că instituțiile de învățământ superior au o poziție unică la intersecția dintre educație, cercetare și inovare, jucând astfel un rol esențial în realizarea Spațiului european al educației⁸ și a Spațiului european de cercetare, identifică ingerințele străine în instituțiile de învățământ superior drept o amenințare și sprijină punerea în aplicare a orientărilor privind ingerințele străine. Rolul instituțiilor de învățământ superior în protejarea valorilor democratice europene se află în centrul strategiei.
- La 9 martie 2022, Parlamentul European a adoptat o rezoluție referitoare la „ingerințele externe în toate procesele democratice din cadrul Uniunii Europene, inclusiv dezinformarea”, prin care solicită consolidarea libertății academice, îmbunătățirea transparenței finanțărilor din străinătate, precum și cartografierea și monitorizarea ingerințelor străine în sferele culturale, academice și religioase⁹.
- Dintr-o perspectivă mai largă asupra securității și apărării, se desfășoară în prezent, în cadrul Strategiei UE privind uniunea securității¹⁰, precum și al Busolei strategice pentru securitate și apărare¹¹, activități care vizează o evaluare comună a amenințărilor și a provocărilor și o mai mare coerență a acțiunilor în domeniul securității și apărării, inclusiv prin diferite instrumente de detectare și răspuns la amenințările hibride în cadrul unui set de instrumente al UE pentru contracararea amenințărilor hibride.
- În domeniul normelor UE privind controlul exporturilor de produse și tehnologii cu dublă utilizare, Regulamentul UE privind controlul exporturilor¹² are o importanță deosebită pentru securitatea cercetării. Pentru a ajuta instituțiile de învățământ superior și organizațiile care desfășoară activități de

⁵ Concluziile Consiliului privind viitoarea guvernanta a Spațiului european de cercetare (SEC) din 26.11.2021 ([link](#)).

⁶ Comisia Europeană, Direcția Generală Cercetare și Inovare, *Combaterea ingerințelor străine în C&I – document de lucru al serviciilor Comisiei*, Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2022 ([link](#)).

⁷ Comunicarea Comisiei privind o strategie europeană pentru universități, COM(2022)16 din 18.1.2022 ([link](#)).

⁸ Comunicarea Comisiei privind realizarea Spațiului european al educației până în 2025, COM(2020)625 din 30.9.2020 ([link](#)).

⁹ Rezoluția Parlamentului European din 9 martie 2022 referitoare la ingerințele externe în toate procesele democratice din cadrul Uniunii Europene, inclusiv dezinformarea, P9_TA(2022)0064 din 9.3.2022 ([link](#)).

¹⁰ Comunicarea Comisiei referitoare la Strategia UE privind uniunea securității, COM(2020)605 din 24.7.2020 ([link](#)).

¹¹ Consiliul Uniunii Europene: O Busolă strategică pentru securitate și apărare, ST 7371/22 din 21.3.2022 ([link](#)).

¹² Regulamentul (UE) 2021/821 de instituire a unui regim al Uniunii pentru controlul exporturilor, serviciilor de intermediere, asistenței tehnice, tranzitului și transferului de produse cu dublă utilizare ([link](#)).

cercetare, Comisia a publicat, în septembrie 2021, o recomandare privind programele de conformitate referitoare la cercetarea care implică produse cu dublă utilizare¹³.

- (8) Comisia și Înalțul Reprezentant au adoptat o comunicare comună privind Strategia europeană pentru securitate economică¹⁴ care urmărește să asigure faptul că Uniunea continuă să beneficieze de pe urma deschiderii economice, reducând în același timp la minimum riscurile la adresa securității sale economice. Strategia propune o abordare bazată pe trei piloni: promovarea bazei economice și a competitivității UE; protejarea împotriva riscurilor și crearea de parteneriate cu un număr cât mai mare posibil de țări pentru a aborda preocupări și interese comune. În cadrul fiecăruia dintre piloni, cercetarea și inovarea joacă un rol esențial.
- (9) Ca urmare a acestei comunicări comune, Comisia a identificat domenii tehnologice esențiale pentru securitatea economică a UE în vederea unei evaluări suplimentare a riscurilor împreună cu statele membre, în recomandarea sa din 3 octombrie 2023¹⁵. Evaluările riscurilor au fost deja lansate cu prioritate în patru dintre cele zece domenii tehnologice esențiale identificate și anume: semiconductorii avansați, inteligența artificială, cuantica și biotehnologiile. Rezultatul evaluărilor riscurilor, atunci când vor fi finalizate, ar putea sta la baza altor măsuri de punere în aplicare a Strategiei europene pentru securitate economică, inclusiv a măsurilor de consolidare a securității cercetării.
- (10) În Comunicarea comună privind Strategia europeană pentru securitate economică s-a anunțat, în plus, că Comisia va propune măsuri de consolidare a securității cercetării prin asigurarea utilizării instrumentelor existente și prin identificarea și abordarea oricăror lacune rămase, menținând în același timp deschiderea ecosistemului de cercetare și inovare.
- (11) În ceea ce privește identificarea lacunelor menționate la punctul anterior, discuțiile cu statele membre și cu organizațiile părților interesate demonstrează că factorii de decizie și practicienii au nevoie urgentă de o mai mare claritate conceptuală, de o înțelegere comună a aspectelor în cauză, precum și a ceea ce constituie un răspuns politic proporțional și eficace.
- (12) Un număr tot mai mare de state membre au elaborat sau sunt în curs de elaborare a unor politici menite să consolideze securitatea cercetării. Deși aceste eforturi contribuie, în general, la creșterea gradului de informare și a rezilienței, o multiplicare necoordonată a măsurilor naționale ar duce la un mozaic de politici naționale, la disparități între statele membre și, prin urmare, la fragmentarea Spațiului european de cercetare. Prin urmare, este necesară o coordonare la nivelul UE pentru a asigura abordări coerente și pentru a proteja integritatea Spațiului european de cercetare.
- (13) Este necesar să fie evidențiat faptul că măsurile de salvagardare în domeniul securității cercetării pot fi cu adevărat eficace numai dacă sunt aplicate în mod coerent la toate nivelurile, inclusiv la nivelurile UE, național, regional, precum și la nivelul

¹³ Recomandarea Comisiei privind programele interne de asigurare a conformității pentru controalele cercetării care implică produse cu dublă utilizare [...], 2021/1700 din 15.9.2021 ([link](#)).

¹⁴ Comunicare comună privind Strategia europeană pentru securitate economică, JOIN(2023)20 din 20.6.2023 ([link](#)).

¹⁵ Recomandarea a Comisiei privind domeniile tehnologice critice pentru securitatea economică a UE în vederea unei evaluări suplimentare a riscurilor împreună cu statele membre, C(2023) 6689 din 3.10.2023 ([link](#)).

organizațiilor individuale publice și private care desfășoară activități de cercetare, astfel încât să se evite lacunele și eludările.

- (14) În cazuri specifice, conformitatea cu legislația și normele relevante ale UE ar putea beneficia de orientări interpretative. Acest deziderat se aplică în special normelor privind controlul exporturilor, în special transferului intangibil de tehnologie (ITT), cerințelor în materie de vize pentru cercetătorii străini¹⁶, precum și interpretării anumitor cerințe privind știința deschisă și gestionarea activelor intelectuale din perspectiva securității cercetării.
- (15) Este important ca amenințările hibride care afectează ecosistemul de cercetare și inovare să fie evaluate structural, sporind gradul de conștientizare a situației în rândul factorilor de decizie, pe baza Capacității unice de analiză a informațiilor (SIAC), în special Celula de fuziune a UE împotriva amenințărilor hibride, activitatea Centrului european de excelență pentru contracararea amenințărilor hibride (Hybrid CoE)¹⁷, precum și ENISA în ceea ce privește amenințările la adresa securității cibernetice¹⁸.
- (16) Ținând seama de faptul că o parte semnificativă a cercetării și inovării are loc în sectorul privat, este esențial să se elaboreze orientări și instrumente care să vizeze întreprinderile, în special întreprinderile nou-înființate cu activitate intensă de cercetare și întreprinderile mici și mijlocii. Deși riscurile la care sunt expuse întreprinderile pot fi similare, situația lor diferă de cea a instituțiilor de învățământ superior și a organizațiilor care desfășoară activități de cercetare. În acest sens, este necesar să fie atrasă atenția asupra normelor existente, inclusiv asupra celor privind controlul exporturilor de produse cu dublă utilizare, asupra examinării investițiilor străine, precum și asupra lucrărilor în curs privind monitorizarea investițiilor în străinătate.
- (17) În pregătirea prezentei recomandări s-a acordat atenția cuvenită experienței statelor membre, precum și a partenerilor UE, atât la nivel bilateral, cât și multilateral. Ea ține seama de învățămintele în materie de politici dobândite de partenerii esențiali, evidențiind în același timp faptul că este necesar să fie formulată o abordare care să corespundă contextului european unic. Se depun eforturi continue împreună cu partenerii noștri pentru a face schimb de informații și de experiență, pentru a partaja bune practici și pentru a căuta modalități de aliniere a măsurilor de salvagardare, inclusiv prin intermediul dialogului multilateral privind valorile și principiile, ca parte a negocierilor de asociere și a reuniunilor comitetului director comun în materie de S&T în contextul acordurilor internaționale în domeniul științei și al tehnologiei, precum și în cadrul forurilor multilaterale, cum ar fi G7, OCDE și NATO, precum și al acordurilor multilaterale relevante vizând controlul exporturilor.
- (18) Securitatea cercetării este o preocupare care beneficiază de o atenție din ce în ce mai mare, iar dezbateră în curs de desfășurare cu privire la riscurile implicate și la modul optim de gestionare a acestora se intensifică. Prin urmare, este necesar să se sporească gradul de informare, să se faciliteze învățarea reciprocă între statele membre și organizațiile relevante ale părților interesate, precum și să se contribuie la o abordare a învățării care să fie atât flexibilă, cât și dinamică.

¹⁶ Directiva (UE) 2016/801 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 mai 2016 privind condițiile de intrare și de ședere a resortisanților țărilor terțe pentru cercetare, studii, formare profesională, servicii de voluntariat, programe de schimb de elevi sau proiecte educaționale și muncă *au pair* din 11.5.2016 ([link](#)).

¹⁷ Hybrid CoE este o organizație internațională autonomă, bazată pe o rețea, care contracarează amenințările hibride, înființată în 2017, cu sediul la Helsinki ([link](#)).

¹⁸ Agenția Uniunii Europene pentru Securitate Cibernetică, ENISA, este agenția Uniunii dedicată atingerii unui nivel comun înalt de securitate cibernetică în întreaga Europă ([link](#)).

DOMENIU DE APLICARE

1. În sensul prezentei recomandări, „securitatea cercetării” se referă la gestionarea riscurilor legate de:
 - (a) transferul indezirabil de cunoștințe, de modalități de operare și de tehnologii esențiale care poate afecta securitatea UE și a statelor sale membre, de exemplu dacă sunt direcționate către scopuri militare în țări terțe;
 - (b) influența malignă asupra cercetării, prin care cercetarea poate fi instrumentalizată de către sau din țări terțe pentru a difuza anumite discursuri sau pentru a incita la autocenzură în rândul studenților și cercetătorilor, încălcându-se astfel libertatea academică și integritatea cercetării în UE;
 - (c) încălcări ale eticii sau ale integrității, în cazul în care cunoștințele și tehnologiile sunt utilizate pentru a suprima sau submina valori fundamentale, atât în UE, cât și în altă parte.
2. În sensul prezentei recomandări, prin „cooperare internațională” ar trebui să se înțeleagă cooperarea organizațiilor publice și private care desfășoară activități de cercetare și a instituțiilor de învățământ superior cu organizații și întreprinderi de cercetare și inovare cu sediul în afara UE. Organizațiile și întreprinderile de cercetare și inovare cu sediul în UE, dar deținute sau controlate din afara UE, ar trebui să fie luate în considerare pe baza unei evaluări a riscurilor.
3. În contextul prezentei recomandări, „evaluarea riscurilor” se referă la un proces legat de cooperarea internațională în domeniul cercetării și inovării în care se ia în considerare o combinație de factori de risc principali. Combinația respectivelor factori determină nivelul de risc. Elementele esențiale care trebuie evaluate pot fi grupate în patru categorii:
 - profilul de risc al organizației cu sediul în UE care participă la cooperarea internațională: se iau în considerare punctele forte și vulnerabilitățile organizației, inclusiv dependențele financiare, relevante pentru proiectul de cercetare;
 - domeniul cercetării și inovării în care urmează să aibă loc cooperarea internațională: se ia în considerare dacă proiectul se axează pe un domeniu de cercetare, de exemplu un domeniu tehnologic critic, sau dacă implică o metodologie sau o infrastructură de cercetare considerată deosebit de sensibilă din perspectiva securității sau a eticii/drepturilor omului;
 - profilul de risc al țării terțe în care este stabilit partenerul internațional sau din care își exercită dreptul de proprietate sau din care este controlat (de exemplu: face țara obiectul unor sancțiuni sau are un istoric deficitar în ceea ce privește statul de drept sau protecția drepturilor omului, o strategie agresivă de fuziune civilă-militară sau libertate academică limitată?);
 - profilul de risc al organizației internaționale partener: se exercită diligența necesară în cadrul organizației cu care intenționați să cooperați pentru a afla dacă are legături cu administrația publică sau cu armata, afilierile cercetătorilor/personalului implicat, precum și intențiile partenerului în ceea ce privește utilizarea finală sau aplicarea rezultatelor cercetării.
4. În sensul prezentei recomandări, „sectorul cercetării și inovării” cuprinde toate organizațiile care desfășoară activități de cercetare și instituțiile de învățământ superior din întreaga Uniune, atât publice, cât și private. Având în vedere importanța

altor părți interesate, cum ar fi birourile de transfer de tehnologie, agențiile de internaționalizare, camerele de comerț și întreprinderile cu activitate intensă de cercetare, prezenta recomandare poate fi la fel de relevantă pentru toți ceilalți actori din ecosistemul de cercetare și inovare din UE. Dacă este relevant, ar putea fi luate în considerare și activități de cooperare internațională în materie de educație.

PRINCIPII PENTRU O INTERNAȚIONALIZARE RESPONSABILĂ

1. Continuarea promovării și a apărării libertății academice și autonomiei instituționale, ținând seama de faptul că responsabilitatea pentru cooperarea internațională în domeniul cercetării și inovării revine în primul rând instituțiilor de învățământ superior și altor organizații care desfășoară activități de cercetare;
2. Continuarea promovării și încurajării cooperării internaționale în materie de cercetare și inovare cu parteneri din țările terțe care să fie atât deschisă, cât și sigură, în conformitate cu principiul „cât mai deschis cu putință, dar atât de închis cât este necesar”, asigurându-se faptul că rezultatele cercetării sunt ușor de găsit, accesibile, interoperabile și reutilizabile (FAIR), ținând seama în mod corespunzător de restricțiile aplicabile, inclusiv de preocupările în materie de securitate;
3. Asigurarea proporționalității măsurilor: în cazul în care se introduc măsuri de salvagardare, acestea ar trebui să nu depășească ceea ce este strict necesar pentru a atenua riscurile în cauză și pentru a evita sarcinile administrative inutile. Obiectivul este reducerea riscurilor, nu decuplarea;
4. Dirijarea măsurilor de securitate a cercetării către protejarea securității economice, inclusiv a securității Uniunii și a securității naționale, și apărarea valorilor comune, inclusiv a libertății academice, evitând în același timp protecționismul și instrumentalizarea politică nejustificată a cercetării și inovării;
5. Promovarea autoguvernantei în cadrul sectorului, împuternicind cercetătorii și inovatorii să ia decizii în cunoștință de cauză, evidențiind responsabilitățile societale ale instituțiilor de învățământ superior și ale altor organizații care desfășoară activități de cercetare, pe baza principiului „libertatea academică comportă responsabilitate academică”;
6. Adoptarea unei abordări care să implice întreaga administrație publică, care să reunească expertiza și competențele relevante, să asigure o abordare cuprinzătoare a securității cercetării și să promoveze coerența acțiunilor administrației publice și a mesajelor către sectorul cercetării și inovării, inclusiv măsuri concrete de perfecționare și recalificare a forței de muncă relevante;
7. Concomitent cu urmărirea unei abordări bazate pe riscuri, adoptarea unor politici care să facă abstracție de specificitățile fiecărei țări, identificând și abordând riscurile la adresa securității cercetării indiferent de unde provin, deoarece astfel se obține cea mai bună garanție a menținerii unei abordări echilibrate a oportunităților și a riscurilor în cadrul cooperării în domeniul cercetării și inovării și a faptului că evoluțiile din peisajul amenințărilor, inclusiv apariția unor noi actori amenințători, nu sunt trecute cu vederea;
8. Asigurarea faptului că se depun toate eforturile pentru a se evita toate formele de discriminare și stigmatizare, atât directe, cât și indirecte, care ar putea apărea ca efecte nedorite ale măsurilor de salvagardare și asigurarea respectării depline a drepturilor fundamentale și a valorilor comune;

9. Recunoașterea naturii dinamice a securității cercetării, modelată de riscuri în continuă evoluție, de noi perspective și de contexte geopolitice, ceea ce necesită o abordare bazată pe învățare, cu efectuarea unor revizui periodice pentru a se asigura faptul că politicile în materie de securitate a cercetării rămân actualizate, eficace și proporționale.

RECOMANDĂ STATELOR MEMBRE

cu respectarea deplină a autonomiei instituționale și a libertății academice și în conformitate cu circumstanțele naționale și cu responsabilitatea lor pentru securitatea națională:

1. Să depună eforturi în vederea elaborării și punerii în aplicare a unui set coerent de acțiuni în materie de politici pentru a spori securitatea cercetării, utilizând în mod optim elementele enumerate în prezenta secțiune, ținând seama, în același timp, de principiile menționate anterior vizând o internaționalizare responsabilă.
2. Să se angajeze într-un dialog cu părțile interesate din domeniul cercetării și inovării în vederea definirii responsabilităților și a rolurilor, precum și a elaborării unui plan național de acțiune, a formulării de orientări naționale, dacă este relevant, a enumerării măsurilor și inițiativelor relevante pentru a consolida securitatea cercetării, împreună cu un calendar pentru punerea lor în aplicare.
3. Să înființeze o structură de sprijin, de exemplu: o Platformă de consiliere în materie de securitate a cercetării, pentru a ajuta cercetătorii și inovatorii să abordeze riscurile din sfera cooperării internaționale în domeniul cercetării și inovării. Reunind expertiza și competențele transsectoriale, ea ar trebui să furnizeze informații și consiliere pe care organizațiile care desfășoară activități de cercetare să le poată utiliza pentru a lua decizii în cunoștință de cauză, punând în balanță oportunitățile și riscurile unei cooperări internaționale preconizate, precum și alte servicii de care sectorul cercetării și inovării are o nevoie clară, inclusiv activități de informare și de formare profesională.
4. Să consolideze baza de date dovedite pentru elaborarea politicilor în materie de securitate a cercetării, prin analizarea peisajului amenințărilor, inclusiv din perspectiva securității cibernetice, precum și prin desfășurarea sau comandarea de cercetări relevante pentru politici.
5. Să acorde atenție în mod specific tehnologiilor esențiale identificate în recomandarea Comisiei privind domeniile tehnologice critice pentru securitatea economică a UE în vederea unei evaluări suplimentare a riscurilor împreună cu statele membre¹⁹, precum și rezultatelor unor astfel de evaluări colective ale riscurilor.
6. Să consolideze cooperarea transsectorială în cadrul administrației publice, în special prin reunirea factorilor de decizie în materie de politici care sunt responsabili de învățământul superior, de cercetare și inovare, de afacerile externe și de securitatea informațiilor.
7. Să faciliteze schimbul de informații cu organizațiile publice și private care desfășoară activități de cercetare cu privire la analiza și cercetarea menționate anterior, inclusiv prin informări sintetice clasificate și neclasificate sau prin funcționari de contact dedicați
8. Să obțină informații cu privire la reziliența sectorului, precum și la eficacitatea și proporționalitatea politicilor în materie de securitate aplicabile în domeniul

¹⁹ Recomandarea Comisiei privind domeniile tehnologice critice pentru securitatea economică a UE în vederea unei evaluări suplimentare a riscurilor împreună cu statele membre din 3.10.2023 ([link](#)).

cercetării, inclusiv, eventual, prin teste periodice vizând reziliența și prin simulări de incidente.

9. Pentru a se asigura conformitatea cu normele aplicabile ale UE privind controlul exporturilor de produse cu dublă utilizare și cu sancțiunile adoptate în temeiul articolului 29 din TUE și al articolului 215 din TFUE, să ia măsuri naționale, în special cu privire la transferul intangibil de tehnologie (ITT), precum și să consolideze punerea în aplicare și asigurarea aplicării regimurilor de sancțiuni care sunt relevante pentru cercetare și inovare, cum ar fi cele care interzic transferul anumitor tehnologii.
10. Să contribuie în mod proactiv la platforma ghișeului unic al UE privind combaterea ingerințelor străine în C&I, prin partajarea instrumentelor și a resurselor dezvoltate prin finanțare publică, cu scopul de a facilita adoptarea transfrontalieră a acestor instrumente și resurse și de a le pune la dispoziție într-un mod ușor de utilizat și accesibil.
11. Să dezvolte, împreună cu sectorul privat, informații și orientări specifice întreprinderilor implicate în cercetarea și inovarea privată, inclusiv întreprinderilor nou-înființate care desfășoară activități intense de cercetare și întreprinderilor mici și mijlocii.
12. Să ia în considerare, dacă este relevant și pe baza evaluării riscurilor, aplicarea măsurilor cuprinse în prezenta recomandare care vizează activitățile de cooperare internațională în învățământul superior, inclusiv activitățile de mobilitate a studenților și a personalului.

Rolul organizațiilor de finanțare a cercetării

13. Să colaboreze cu organizațiile de finanțare a cercetării pentru a asigura faptul că:
 - (a) Securitatea cercetării face parte integrantă din procesul de depunere a cererilor care ia în considerare diferiți factori care, luați împreună, definesc profilul de risc al unui proiect. Obiectivul este de a stimula beneficiarii să gândească în contextul în care are loc cooperarea în domeniul C&I și să identifice care ar putea fi motivațiile și agendele (ascunse) care ar putea juca un rol, asigurând faptul că riscurile și amenințările potențiale sunt identificate în avans, cu scopul de a evita cât mai mult posibil problemele care ar putea să apară într-o etapă ulterioară.
 - (b) Proiectele de cercetare selectate pentru finanțare care generează îngrijorare („semnale de alertă”) fac obiectul unei evaluări a riscurilor care să fie proporțională cu profilul lor de risc și care să determine convenirea unor măsuri de salvagardare adecvate care să abordeze riscurile identificate, asigurându-se, în același timp, că durata procedurii de acordare a granturilor nu este întârziată în mod inutil și evitând orice sarcină administrativă inutilă.
 - (c) Atunci când se aplică măsuri de salvagardare în cadrul programelor naționale de finanțare, se ține seama de cele aplicate în programele de finanțare relevante ale UE.
 - (d) Solicitanții urmăresc să obțină garanții, de exemplu prin convenirea unui acord de parteneriat, din partea potențialilor parteneri pentru proiecte cu un profil de risc mare, că rezultatele cercetării vor fi utilizate într-un mod care respectă valorile fundamentale, inclusiv respectarea drepturilor omului.

- (e) În cadrul organizației de finanțare sunt disponibile expertiză și competențe adecvate pentru a aborda preocupările în materie de securitate a cercetării, precum și pentru a dispune de măsuri adecvate de monitorizare și evaluare pentru a supraveghea proiectele în diferitele lor etape, inclusiv pentru a urmări incidentele și a lua măsuri credibile în caz de neconformitate.

Sprijin pentru instituțiile de învățământ superior și alte organizații care desfășoară activități de cercetare

14. Să încurajeze și să sprijine instituțiile de învățământ superior și alte organizații care desfășoară activități de cercetare prin

- (a) crearea unei platforme pansectoriale a părților interesate pentru a facilita schimbul de informații, învățarea reciprocă, dezvoltarea de instrumente și orientări și raportarea incidentelor. Luarea în considerare a punerii în comun a resurselor pentru a utiliza în mod optim resursele și expertiza care sunt limitate și dispersate;
- (b) punerea în aplicare a unor proceduri interne de gestionare a riscurilor într-un mod structural, inclusiv prin evaluarea riscurilor, efectuarea diligenței necesare în ceea ce privește potențialii parteneri și escaladarea la niveluri mai înalte ale procesului decizional intern în cazul elementelor care generează îngrijorare („semnale de alertă”), evitând în același timp sarcina administrativă inutilă;
- (c) ori de câte ori se încheie acorduri de parteneriat în domeniul cercetării cu entități străine, inclusiv prin memorandumuri de înțelegere, insistarea asupra includerii unor condiții-cadru esențiale, cum ar fi respectul pentru valorile fundamentale, libertatea academică, reciprocitate și acordurile privind gestionarea activelor intelectuale, inclusiv diseminarea și valorificarea rezultatelor, acordarea de licențe sau transferul rezultatelor și crearea de proiecte de tip *spin-off*, precum și prin asigurarea existenței unei strategii de ieșire în cazul în care condițiile acordurilor nu sunt respectate;
- (d) evaluarea riscurilor aferente programelor de stimulare a talentelor, care sunt sponsorizate de guverne străine, în domeniul învățământului superior și al cercetării, cu o atenție specială asupra oricăror obligații indezirabile impuse beneficiarilor lor, și garantarea faptului că lectorii și instructorii profesionali din campusurile universitare care sunt sponsorizați de guverne străine respectă misiunea și normele instituției-gazdă;
- (e) investirea în expertiză și competențe dedicate în materie de securitate a cercetării la nivel intern, atribuirea responsabilității în materie de securitate a cercetării la nivelurile organizaționale adecvate și investirea în igiena cibernetică și în crearea unei culturi în care deschiderea și securitatea să fie echilibrate;
- (f) elaborarea unor programe de formare profesională, inclusiv a unor cursuri online, pentru practicieni și noii membri ai personalului, ca parte a integrării acestora, precum și a unor programe de învățământ destinate formării profesionale a următoarei generații de consilieri în materie de securitate și de factori de decizie în materie de politici. Instruirea persoanelor care recrutează să verifice și să detecteze, în cadrul unui proces de verificare structurală,

elementele care generează îngrijorare („semnale de alertă”) din cererile care vizează posturi de cercetare, în special în cazul domeniilor de cercetare esențiale;

- (g) asigurarea, în publicațiile științifice și în toate celelalte forme de diseminare a rezultatelor cercetării, a unei transparențe depline cu privire la sursele de finanțare și la afilierea personalului de cercetare, evitându-se ca dependențele străine și conflictele de interese sau angajamentele să afecteze calitatea și conținutul cercetării;
- (h) introducerea compartimentării fizice și virtuale, garantându-se faptul că, pentru domenii precum laboratoarele și infrastructura de cercetare, datele și sistemele care sunt deosebit de sensibile, accesul este acordat pe baza unei nevoi stricte de a cunoaște și că, pentru sistemele online, există mecanisme solide de securitate cibernetică;
- (i) asigurarea faptului că toate formele de discriminare și stigmatizare, atât directe, cât și indirecte, sunt prevenite, că siguranța individuală este garantată, acordându-se o atenție deosebită constrângerii diasporei de către statul de origine și altor forme de influență malignă, care ar putea da naștere la autocenzură și ar putea avea implicații în materie de securitate pentru cercetătorii, doctoranzii și studenții străini implicați, precum și că incidentele sunt raportate.

Sprijinirea acțiunilor la nivelul Uniunii

15. Să coopereze pe deplin în vederea facilitării acțiunilor pe care Comisia le-a întreprins sau intenționează să le întreprindă pentru a sprijini punerea în aplicare a prezentei recomandări, în particular:
- (a) utilizarea deplină a metodei deschise de coordonare, în special a structurilor de guvernare ale SEC, pentru a crește gradul de informare, pentru a facilita învățarea reciprocă, precum și pentru a facilita coerența politicilor;
 - (b) înființarea unui Centru european de expertiză în domeniul securității cercetării ca punct focal, conectat la platforma ghicului unic al Comisiei privind combaterea ingerințelor străine în C&I, contribuirea la crearea unei comunități de practici la nivelul UE și la menținerea unui dialog structural cu organizațiile părților interesate, precum și la cercetarea relevantă pentru politici în domeniul securității cercetării și analizarea tendințelor și modelelor din întreaga Uniune;
 - (c) sporirea, în cooperare cu Înalțul Reprezentant, a gradului de informare cu privire la situația în cauză al factorilor de decizie prin evaluarea structurală a amenințărilor hibride care afectează ecosistemul de cercetare și inovare;
 - (d) dezvoltarea unei metodologii de testare a rezilienței care să poată fi utilizată la nivel național în mod voluntar de către instituțiile de învățământ superior și organizațiile publice și private care desfășoară activități de cercetare;
 - (e) continuarea activității, împreună cu statele membre și cu implicarea părților interesate, cu privire la evaluarea riscurilor tehnologiilor esențiale²⁰, precum și angajarea într-un dialog pentru a se asigura schimbul de informații și coerența abordării în ceea ce privește evaluarea riscurilor și măsurile de salvagardare a

²⁰ Recomandarea Comisiei privind domeniile tehnologice critice pentru securitatea economică a UE în vederea unei evaluări suplimentare a riscurilor împreună cu statele membre din 3.10.2023 ([link](#)).

securității cercetării aferente programelor naționale de finanțare și cele aferente programelor de finanțare relevante ale UE;

- (f) dezvoltarea de instrumente și resurse, atât independente de specificitățile fiecărei țări, cât și specifice fiecărei țări, pentru a sprijini instituțiile de învățământ superior și organizațiile publice și private care desfășoară activități de cercetare să exercite diligența necesară față de potențiali parteneri; precum și organizarea, împreună cu organizațiile părților interesate de la nivelul UE, a unui forum bienal al părților interesate privind securitatea cercetării;
- (g) elaborarea de orientări interpretative, dacă este necesar, cu privire la elaborarea procedurilor de evaluare a riscurilor, precum și cu privire la aplicarea legislației UE relevante;
- (h) colaborarea cu sectorul cercetării și inovării pentru a evalua cele mai bune modalități de creștere a transparenței surselor de finanțare a cercetării și a afilierilor cercetătorilor;
- (i) consolidarea dialogului cu partenerii internaționali privind securitatea cercetării, precum și luarea de inițiative pentru a genera o voce comună a UE pe această temă în forurile multilaterale.

RAPORTARE

1. Se recomandă ca statele membre să pună în aplicare prezenta recomandare cât mai curând posibil. Ele sunt invitate să transmită Comisiei planul lor de acțiune (menționat la punctul 2 din recomandările adresate statelor membre) până la data de [a se introduce data: 9 luni de la adoptarea de către Consiliu], în care se stabilesc măsurile corespunzătoare care trebuie luate pentru a spori securitatea cercetării, ținând seama de pozițiile lor inițiale respective.
2. Progresele înregistrate în punerea în aplicare a prezentei recomandări vor fi monitorizate de Comisie, utilizând cadrele de monitorizare și raportare aferente guvernantei SEC, în cooperare cu statele membre și după consultarea părților interesate în cauză, care va raporta Consiliului o dată la doi ani, în cadrul raportării sale bienale privind Abordarea globală în materie de cercetare și inovare. După o evaluare aprofundată și având în vedere evoluția viitoare a situației geopolitice, pot fi propuse acțiuni și măsuri suplimentare.

Adoptată la Bruxelles,

*Pentru Consiliu
Președintele*